

Erfgoed Overijssel online ontsloten

MijnStadMijnDorp brengt collecties en verhalen samen

Sinds 2010 bestaat het platform **MijnStadMijnDorp (MSMD)** in de provincie Overijssel. Dit project draait in hoofdzaak om verbinding! Verbinding tussen de bezoeker en collecties, tussen de verschillende deelnemers, en ook tussen Collectie Overijssel en de deelnemers.

Voor de komst van MSMD waren veel historische verenigingen in Overijssel redelijk op zichzelf. Er werd zeker wel samenwerking gezocht, maar om dat structureel in stand te houden bleek soms erg lastig. De veranderende digitale samenleving dwingt ook de historische verenigingen en kleine musea om een digitaliseringsslag te maken. Ze kampen toch al met een 'oud en stoffig' imago, hoewel in de meeste gevallen onterecht. Plaatselijke erfgoedorganisaties herbergen van oudsher een schat aan historische informatie. De vrijwilligers binnen deze organisaties zijn de deskundigen bij uitstek op het gebied van de lokale geschiedschrijving en weten vrijwel alles over de woningbouw, mensen en bedrijven van hun eigen omgeving. Als kennisinstututen zijn ze zeer waardevol voor het bewaren en doorgeven van al die historische kennis. Tegelijkertijd voldoen juist deze organisaties aan de behoefte van de mens om af en toe eens nostalgisch terug te denken aan 'de tijd van toen'. Maar om deze mensen te bereiken moeten ook deze organisaties aansluiten bij de wensen van de huidige tijd, en met name voldoen aan de eisen rondom het bewaren en ontsluiten van de collecties voor de toekomst.

Van start

Zo'n vijftien jaar geleden zagen de medewerkers van Collectie Overijssel (toen nog Historisch Centrum Overijssel) in Zwolle dat er in de provincie heel veel historisch materiaal en kennis lag bij de lokale historische verenigingen. Ondersteund door de provincie hebben zij het platform ontwikkeld waar juist deze organisaties terecht konden. Zo werd in 2010 MSMD geboren. Het doel van het platform is tweeledig. In de eerste plaats is het een website waar bezoekers heel veel informatie over de provincie Overijssel kunnen vinden. De bundeling van de collecties en verhalen in de hele provincie moet ertoe leiden dat de bezoeker makkelijker informatie kan vinden. Als iemand bijvoorbeeld wil zoeken op een bepaald monument in Nijverdal, komen allerlei bronnen bij elkaar. Je vindt dan collectiestukken (beeld, bibliotheek) van de Historische kring Hellendoorn-Nijverdal, foto's uit de beeldbank van Collectie Overijssel, krantenartikelen uit *De Toren* en misschien ook

Op mijnstadmijndorp.nl komen vele collecties en verhalen uit en over de provincie Overijssel samen.

MijnStadMijnDorp
is het cultuur-

Op MijnStadMijnDorp vind je heel veel Overijsselse historie. De vele en diverse deelnemers plaatsen foto's, verhalen, archiefstukken, tijdschriften, kranten, films, en nog veel meer. Neem snel een kijkje!

MIJN STAD MIJN DORP

Het erfgoed van Overijssel in beeld, verhaal en collectie. Lees historische verhalen, bekijk oude foto's en leer meer over jouw stad of dorp. Of je nu onderzoek doet naar je voorouders of de collecties wil bekijken van de Historische Vereniging in jouw omgeving. Ontdek het op MijnStadMijnDorp! Het cultuurhistorisch platform van en voor Overijssel.

Ga naar www.mijnstadmijndorp.nl en de tijd vliegt letterlijk en figuurlijk voorbij!

Door MijnStadMijnDorp kunnen ook organisaties met beperkte middelen beschikken over een professioneel collectiebeheersysteem.

nog iets in de collectie van het Memory Vrijheidsmuseum. Zo komen alle collecties bij elkaar en kunnen onderzoekers en belangstellenden integraal zoeken over de grenzen van een groot aantal Overijsselse erfgoedinstellingen heen.

Ontsluiting via een platform

Om alle collecties bij elkaar te krijgen komen we tot de tweede doelstelling: het aanbieden van een professioneel collectiebeheersysteem en bijbehorende publicatiekanalen. De erfgoedinstellingen die meedoen met MSMD, plaatsen hun collecties in het collectiebeheersysteem Atlantis (van leverancier DeventIT). Vaak hebben deze organisaties zelf niet de middelen om dure licenties op professionele collectiebeheersystemen af te nemen, maar door deelname aan MSMD ontstaat die mogelijkheid plotseling wel. Erfgoed informatie op een gestructureerde en gestandaardiseerde manier aanbieden met ontsluitingskanalen om het grote publiek te bereiken komt daarmee binnen handbereik van collectiebeherende organisaties zonder financiële armslag. Daarnaast is er ook ruimte voor het plaatsen van informatie over de eigen organisatie en het toevoegen van verhalen, nieuws en evenementen. MSMD kan dienen als corporate website voor de kleinste organisaties in het Overijssels erfgoedveld (bezoek- en contactinformatie), maar er kan ook verhalende content worden geplaatst. Dus naast het doorzoekbaar maken van de archivalische beschrijvingen van collectie-items kunnen ook verhalen gebaseerd op die primaire

bronnen worden aangeboden. De belangstelling daarvoor is groot, zowel bij de deelnemers aan MSMD als bij hun achterban, de geïnteresseerden in de lokale historie.

Groeiend enthousiasme

De startfase van MSMD stond heel erg in het teken van het informeren van potentiële deelnemers en het hen bewust maken van het belang van het delen van historische informatie. Dit was een proces van lange adem. Een aantal deelnemers was vanaf de start enthousiast over het project en is voor MSMD ambassadeur geworden in de provincie. Maar de toename van het aantal deelnemers was de eerste jaren niet erg groot, en kostte veel tijd. Vanaf ongeveer 2015 vond een omslag plaats. De erfgoedorganisaties in de provincie zagen steeds meer het belang van het delen van informatie, maar ook het plaatsen van de collecties in een collectiebeheersysteem om behoud voor de toekomst te verzekeren (onder andere door metadata-standaarden) en het publieksbereik te vergroten. Dat kwam mede doordat zich steeds meer vrijwilligers bij de verenigingen aansloten met kennis van computers en systemen. Daarnaast moest het vertrouwen in MSMD groeien. Niet-deelnemers aan MSMD zagen de voordelen van het provinciebreed ontsluiten van erfgoed informatie natuurlijk ook door te kijken naar de deelnemers van MSMD. Zo zijn geleidelijk steeds meer verenigingen enthousiast geworden.

De uitdaging

Sinds 2014 ben ik betrokken bij MSMD. Eerst als applicatiebeheerder, maar al vrij snel ook als relatiebeheerder. Het is heel interessant en ook gewoon leuk om bij alle verschillende soorten organisaties over de vloer te komen, zoals historische verenigingen, werkgroepen, gemeenten, musea en andere erfgoedinstellingen. Elke organisatie heeft zijn eigen kracht en expertise. De uitdaging ligt erin om al die verschillende organisaties op één platform onder te brengen, en ervoor te zorgen dat al die verschillende collecties op dezelfde manier te vinden zijn. Een beeldbank kan bijvoorbeeld op verschillende manieren zijn opgezet: op een website, in een mappenstructuur, in een Excel- of Accessbestand, of zelfs nog opgeplakt met een getypte beschrijving ernaast. Wij ondersteunen de deelnemers bij het invoeren of importeren van hun collectiebeschrijvingen naar Atlantis, zodat het openbare materiaal op MSMD gevonden kan worden. Deze ondersteuning houdt meer in dan alleen het helpen bij het invoeren. We gaven ook informatie over het omgaan met wetgeving zoals auteursrecht en AVG, het omgaan met bepaalde standaarden en thesauri, tips over subsidies et cetera. Een deel van deze kennisdeling is sinds 2021 overgenomen door het Erfgoedplatform Overijssel, waar Collectie Overijssel nauw mee samenwerkt.

Kennisdeling

Binnen MSMD zijn wij niet de enigen die aan kennisdeling doen richting onze deelnemers. Juist ook de deelnemers onderling kunnen veel voor elkaar betekenen. Deelnemers en potentiële deelnemers nemen regelmatig eens een kijkje in andermans keuken. Hoe gaat een andere vereniging om met praktische zaken, zoals de nummering van collectie-items? Welke scanners zijn nu praktisch in gebruik? Hoe »

Geleidelijk zijn steeds meer verenigingen enthousiast geworden

- » werken ze nieuwe vrijwilligers in? Maar ook: wordt informatie gedeeld over de opname van items en het juist noteren van de gegevens daarvan? Als relatiebeheerder zie ik waar deze groepen zoal tegenaan lopen en probeer hen zo veel mogelijk te koppelen aan deelnemers die vergelijkbare hordes hebben genomen. Zo proberen we met elkaar de professionaliteit van alle deelnemers steeds te vergroten, en dat gaat ook goed! Niet alleen binnen de deelnemersgroep maken we gebruik van de standaarden. Wanneer ik contact heb met belangstellenden, geef ik zo veel mogelijk informatie. Over metadata-standaarden, maar ook over het omgaan met auteursrechten en alles wat daarbij hoort. Denk bijvoorbeeld aan standaard schenkingsovereenkomsten en vrijwilligerscontracten. Of de clubs uiteindelijk wel of geen deelnemer van MSMD worden, is dan van ondergeschikt belang.

Atlas van Ooit

Buiten Collectie Overijssel en de deelnemers zoeken we ook verbinding met andere organisaties. We verbinden letterlijk de collecties met elkaar. Dat doen we door bijvoorbeeld aan te sluiten bij het Netwerk Oorlogsbronnen en het toevoegen van thesauri, om uiteindelijk *linked open data* te kunnen creëren. Het onlangs gelanceerde platform Atlas van Ooit door de Museumfabriek Twente zal ook collecties laten zien die uit Atlantis komen, van de deelnemers van MSMD. Op deze manier

komt alle informatie uit de provincie Overijssel uiteindelijk allemaal samen. Dit is natuurlijk een proces dat nooit af is, maar door op deze manier gezamenlijk met hetzelfde doel bezig te zijn kunnen gebruikers wel steeds beter bediend worden.

Ervaringen

De conclusie na dertien jaar MSMD in Overijssel is dat het belangrijk is om met elkaar kennis over te dragen. Zo zorgen bijvoorbeeld de verkennende gesprekken met potentiële toetreders al voor veel kennisoverdracht op lokale erfgoedorganisaties (metadata-standaarden, scannormen, bestandsnaamopbouw, verpakkingsmaterialen et cetera). Ongeacht of deze organisatie dan aansluit bij ons platform, levert dit al een grote bijdrage aan een duurzaam toegankelijke erfgoedcollectie van Overijssel. En daar zit voor ons de winst! Ook in de toekomst willen we de toegankelijkheid van al deze collecties blijven verbeteren. Dit doen we door enerzijds kennis te blijven delen met de erfgoedorganisaties, en anderzijds de aansluiting te zoeken bij landelijke ontwikkelingen. We halen kennis op en delen die ook weer.

Heel veel kennis en lobbykracht

Wat ik graag wil meegeven is om de kennis en kunde van de kleinere historische verenigingen en musea niet te onderschatten. Ze hebben misschien ondersteuning nodig bij het opzetten van een goed collectiebeheer, maar er zit heel veel kennis en ook lobbykracht. Zeker in tijden van bezuinigingen in de culturele sector is het onderhouden van deze verbindingen enorm waardevol. We schrijven niet voor hoe ze hun eigen collecties moeten ontsluiten, maar ze leren van elkaar en we bieden hulp en ondersteuning waar nodig. In ons geval met een professioneel collectiebeheersysteem en een publicatiekanaal. |

Presentatie van MijnStadMijnDorp voor erfgoedinstellingen.

